

(1886 – 1975)

REFET BARUTÇU

1 886 YILINDA İstanbul Beykoz'da dünyaya teşrif eden Refet Ağabey, 1906 senesinde İstanbul'da Harbiye'yi bitirip İşkodra'ya (Arnavutluk) teğmen olarak tayin edilir. Refet Bey, dilekçe vererek gönüllü olarak meşhur Yemen savaşlarına katılır ve savaşta İngilizlere esir düşer.

Esaretten döndükten sonra İstanbul Merkez Komutanlığı emrine Yüzbaşı rütbesiyle atanan Refet Bey, Cumhuriyet ilân edildikten sonra, zamanın hükümeti tarafından Yüzbaşı rütbesiyle 34 yaşında emekli edilir. Emekliliğinden sonra Çankırı İnhisar Müdürlüğü'ne tayin edilen Refet Bey, Ankara'nın başkent yapılmasından sonra mimar olan dayısıyla Türk Ocakları binasının inşaatında çalışır.

Refet Bey, 1932 senesinde kalem reisi olan eniştesiyle Isparta'ya gelir. Isparta eşrafından Hacı Mülazım Efendi'nin kızı Kadriye Hanım'la evlenir. Refet Barutçu artık bir cihette Ispartalı olmuştur. Ve evlendiği sene, 1933 senesinde Bediüzzaman'ın Barla'da olduğunu duyar...

Refet Barutçu, Bediüzzaman'ı İstanbul Harbiye'de talebeyken "Eski Said" olarak Beyazıt Camii'nde görmüş ve hayran kalmıştır. Fakat yanına yaklaşıp konuşamamıştır. Onu bir türlü unutamaz. Hayramı olduğu adamın Barla'da olduğunu duyunca, heyecanla ziyaretine gitmeye karar verir.

Bediüzzaman'ın sıkı takip altında olduğunu, görüşmenin riskli olduğunu söylerlerse de O, Kayınpederi Mülazım Efendi ve üvey oğlu Bedrettin ile beraber Üstad'ı ziyaret eder. Bu ziyaretler devam ederken Üstad Hazretleri 1934 senesinde Barla'dan Isparta'ya Şükrü (İçhan) Efendi'nin şehir dışındaki bağ evine taşınır. Refet Barutçu'nun Bediüzzaman'la asıl beraberliği işte bu evde olmuştur.

Lâhika mektuplarında, "Hüsrev, Re'fet, Rüşdü" şeklinde üçlü imza ile çok sayıda mektup vardır. Bunun sebebi; Hz. Üstad 1934 senesinde Barla'dan Isparta'ya nakl-i mekân edince bu üç ağabeyimizin, Hz. Üstadın telif ve tebyizi sırasında devamlı olarak yanında bulunmalarındandır. 16. Lema'dan, 26. Lem'a'nın sonuna kadar olan kısımlar bu evde telif edilmiştir.

O senelerde Refet Barutçu Ağabey, "Yirmi Altıncı Lem'a/İhtiyarlar Risalesi" gibi bazı risalelerin ilk müsevvidi olma şerefiyle şerefelenmiştir. Refet ağabeyin bir hususiyeti de, ilmî sualleriyle çok meselelerin izah ve tashihine vesile olmasıdır. "Dünya ökülle balık üstünde midir..." gibi suallerin sahibidir. Lem'alar kitabı Onun sualleriyle doludur...

Bediüzzaman'ın Yeni Said döneminde üç hapis hayatı vardır. 1935 Eskişehir, 1943 Denizli ve 1948 Afyon... Bediüzzaman'ın bu üç büyük mahkemesi ve üç hapisane hayatının üçünde de sadece iki ağabeyimiz bulunmuştur. Refet Barutçu ve Hüsrev Altınbaşak...

Hz. Üstad'ın vefatından sonra 60'lı yıllarda İstanbul Beşiktaş Vişnezade Camii'nde fahrî imamlık yapan Refet Ağabey, ömrünün son senelerini Ankara'nın Cebeci semtindeki oğlunun evinde geçirmiştir.

2 Şubat 1975 tarihinde vefat eden Refet Ağabey, Ankara Karşıyaka kabristanında medfundur.

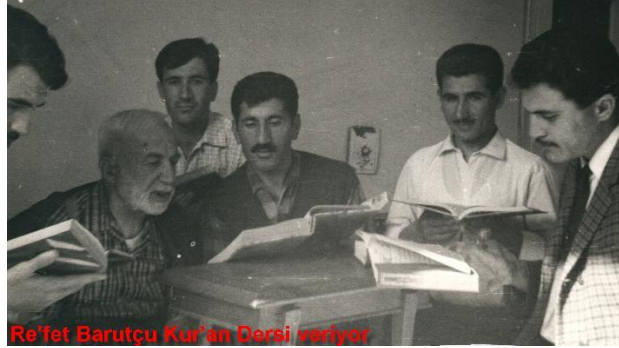
Hatıraları okunurken bu bilgiler hatırlanmalıdır.

TESİRLİ DİLİYLE VE KUVVETLİ, LETAFETLİ KALEMİYLE REFET...

Refet Barutçu ağabeyi tanıma şansını, 1969 senesinde Ankara'da talebelik hayatımın başladığı yıllarda nail oldum. Bayram Yüksel ağabeyin yerleştiği muhtelif dersane-i Nuriyelerde kalıyorduk. Beraber kaldığımız Ahmet Vehbi Ünlü, Eşref Özyalvaçlı, Hacı Biner, Celal Sayman, Abdülaziz Dinlen gibi kıymetli kardeşlerimizle birlikte hemen her hafta sonunda Refet ağabeyi dershanemize getiriyor, istifadeye çalışıyorduk. Refet Ağabey Cebeci semtindeki oğlunun evinde kalıyordu. O sırada 90 yaşına girmek üzereydi. Kulaklarının ağır işitmesi, gözlerinin zayıflaması dışında ciddi bir rahatsızlığı yoktu. Konuşması, hafızası, şuuru pırl pırl apaçtı.

Bu beraberliğimiz dört sene devam etti. Bendeniz de ilk defa hatıra kaydetme merakımı Refet Ağabey ile keşfetmiş oldum ve onunla başladım. Diyebilirim ki, O vesile oldu bu çalışmalarımın ortaya çıkmasına...

Refet Ağabey bize Risale-i Nurların neşrini, hapishaneleri, çekilen zahmet ve çileleri anlattı. Ama bilhassa ve bilhassa Hz. Üstad'ı anlattı...

Mebusevler dershanesi, Tandoğan-Ankara, 1969.

(Soldan) Mustafa Süzen, Re'fet Barutçu, Eşref Özyalvaçlı, Ekrem Zeylan, Hacı Biner

Refet Barutçu hakikaten Üstad'ına âşıktı, hayrandı. O'nu anlattı, ifadesi noksan kalır. Anlatırken yeniden yaşadık demek daha doğru olur... Heyecanlı ifadelerinin manalarını; mimikleri, ses tonu, duruşu hep doğruluyordu... Refet ağabeyin kalbi ve beyni tamamen Üstad'ına odaklı idi... Bunda mübalağa yok...

Aziz Üstad'ımız sevgili talebelerine, hizmetlerine ve has sıfatlarına göre çok latif simge isimler takmıştır: "Sıddık Süleyman, Mübarek Süleyman, Nur İskele Memuru Santral Sabri, Makinesi Kuvvetli Ali Kardeş, Nur Fabrikasının Sahibi Hafız Ali, Gül Fabrikasının Kâtibi Hüsrev, Kahraman Tahiri, Büyük Ruhlu Küçük Ali..." ve hakeza... Refet talebesinin de en bariz vasfını Hz. Üstad iki kelimeyle hulâsa etmiş; "Tesirli diliyle Refet." Kastamonu Lâhikası'nda Üstad şöyle hitap ediyor:

"Refet kardeş! Senin gibi hem kıymetli, tesirli diliyle ve kuvvetli, letafetli kalemle Risaletü'n-Nur'a çok ehemmiyetli hizmet edenler her vakit hatırımda manevî muhataplarım ve hayalen yanımda hazır arkadaşlarımdır." (Kastamonu Lâhikası, 7)

Bayram Yüksel Ağabey bir gün eskilerden Refet ağabeyin, yenilerden de Ceylan ağabeyin Üstad'la çok rahat konuşabildiklerini söylemişti. Gerçekten Refet ağabeyin çok tesirli dili var... Okunacak hatıralarda bunu canlandırmak mümkün olmadı. Çünkü o her tavrıyla, bütün lâtifelerini harekete geçirerek geçirerek konuşuyor...

Refet ağabeyin hiç üşenmesi yoktur. Çok yaşlı olmasına, zayıflamış gözlerine ve az duyan kulaklarına rağmen Kur'an ve Risale-i Nur taliminde bizleri coşturuyor, coşturuyordu. Hiçbir gün davetimize, "Bugün hastayım, yorgunum gelemem" dediğini hatırlamıyorum.

Re'fet Barutçu, Ömer Özcan'a Kur'an talim ediyor, Ankara, 1972

Her davetimize geliyor ve hiç durmadan bir şeyler öğretmeye çalışıyordu. Şahsen Risaleleri henüz bir sene önce tanımış olmama rağmen, Hz. Bediüzzaman'ı ve Nur eserlerini keşfetmemde, sevmemde, anlamamda üzerimde çok büyük tesiri vardır Refet ağabeyimizin.

İşte Refet Barutçu'dan kaydettiğim hatıralar:

ÜSTAD'I İLK DEFA ESKİ SAİD DÖNEMİNDE İSTANBUL'DA GÖRDÜM

"İstanbul Harbiye'de (1918) okurken, Beyazıt Camii'nde meşhur hafızlar sık sık Kur'an tilâvet ediyorlardı. Ben de ara sıra onları dinlemeye gidiyordum. Meğer Üstad da esaretten dönmüş, aynı camiye hafızları dinlemeye geliyormuş... İşte böyle bir günde, Bediüzzaman'ı hafızları dinlerken gördüm. Dizüstü çökmüş, başı önüne eğik vaziyette, huşu içinde dinliyordu. Çok heybetli bir hali vardı. Fakat yaklaşıp konuşamadım. Dikkat ettim, çizmeleriyle namaz kılıyordu! Çizmeleri mest gibi kullanıyordu. Camiden çıkarken ayağına lâstik-leri geçirdi. Arkasından bakakaldım... Seneler sonra Üstad'a bunu Isparta'da anlattığımda, bana: 'Ben seni daha o zamandan talebeliğe kabul etmişim' dedi." Refet ağabeyin bu hatırası, Lem'alar mecmuasında Üstad Hazretleri tarafından şu şekilde ifade edilmektedir:

"... İstanbul'un Bayazıt Cami-i Mübarekine, Ramazan-ı Şerifte, ihlâşlı hafızları dinlemeye gittim. Kur'an-ı Mucizü'l-Beyan, semavî yüksek hitabıyla beşerin fenasını ve zîhayatın vefatını haber veren gayet kuvvetli bir surette 'Küllü nefsin zâikatü'l-mevt (Her nefis ölümü tadıcıdır. Âl-i İmrân Sûresi, 185)' fermanını, hafızların lisanıyla ilan etti. Kulağıma girip, tâ kalbimin içine yerleşip, o pek kalın gaflet ve uyku ve sarhoşluk tabakalarını parça parça etti. Camiden çıktım." (Lem'alar, 231)

ŞU TEVAZUA BAKIN...

"Bir arkadaşımın Barla'ya Üstad'ı ziyarete gitmiştik. Biraz oturduktan sonra bizim yayan geldiğimizi, yorulduğumuzu anladı. 'Mademki siz benim için yorulduunuz, buraya kadar geldiniz, ben de sizi Karacaahmet Sultan'a kadar yolcu etme mecburiyetindeyim!' diye ısrar etmeye başladı. Düşünün ki Karaca Ahmet Sultan, Barla Eğirdir arasında iki saatlik bir yol. Şu tevazua bakın; bu, tevazuun azamî mertebesidir. Çok ısrarla bu fikrinden vazgeçirebildik.

Ömer Özcan, Şahabettin Ünlü, Ahmet Vehbi Ünlü, Refet Barutçu, Abdülkadir Ünlü. Mebusevler dershanesi, Tandoğan-Ankara, 1970.

TELİF ANINDA KIBLEYE DÖNER DİZ ÇÖKER, O ANDA...

"Üstad risaleler yazılırken yanında Kur'an'dan başka kitap bulundurmazdı. Ama biz yanında devamlı kâğıt kalem bulundururduk.

Telif başlarken O, risalenin nihayet hududunu gösterir, önce belirtirdi. Mesela, 'Yirmi Altıncı Lem'a, Yirmi Altı Rica'yı hâvidir' gibi... Telif anında kibleye döner, diz çöker, ben karşısında yazardım. O anda ona sinek bile yaklaşmaz, biz gözümüzle sineklerin 'vız' diye döndüğünü görürdük. Bir gün İhtiyarlar Risalesi/Yirmi Altıncı Lem'a'ya böyle başladık. Altıncı Rica'ya gelince, 'Bugünlük tamam kardaşım' dedi. Birkaç hafta ara verdikten sonra kaldığı yeri bile sormadan, gerisini tamamladık... Biz bundan anlıyorduk ki, risaleler ihtiyarla yazılmıyor, kalbe gelen sünihat halinde aynen yazdırılıyordu...

ÜSTAD'IN TEVAZUU KALPLERİ FETHEDİYORDU

"Isparta'da bir bahçe içindeki köşkte, tebyiz (temize çekmek) etmek üzere verdiği bir risalenin tashihi sırasında, iltifat olmak üzere, iki katlı evin alt katında masa başında Hüseyin kardeşle yazı işleriyle meşgulken, odamızın kapısının açılmasıyla şu manzarayla karşılaştım:

“Üstad Hazretleri, üst katta kendi eliyle hazırladığı iki çay bardağını tepsi üzerine koymuş ve bize ikram etmek üzere geldiğini gördük. Derhal koştum, elindeki tepsiyi almak istedim. ‘Üstad’ım, biz size ikram edecekken aksi olarak siz bize lutfediyorsunuz’ dedim ve tepsiyi almak istedim. ‘Yok! Mademki siz Nurlara hizmet ediyorsunuz, ben de size ikram etmeye mecburum’ dedi. Ben elinden tepsiyi aldım ve odamızdan ayrıldı.

ÜSTAD’IM, KURTULUR MU?

“Üstad, Hüsrev ve ben Pınarbaşı’na gezmeye çıkmıştık. Bir ara uzaktan birisi göründü, bize doğru geliyordu. Ben önüne geçip, Üstad’ı rahatsız etmemesini söyledim. Fakat Üstad müsaade etti. Genç, Üstad hazretlerinin elini öperek: ‘Efendim ben esrara müptelâyım, dua edin de bu kötü içkiden nefret edeyim!’ dedi.

“O zaman Üstad: ‘Kardeşim, sen farz namazını kılsan ben sana dua edeceğim’ dedi ve delikanlı gitti. Ben fırsatı kaçırmadan sordum: ‘Üstad’ım, kurtulur mu acaba?’ Bugünkü gibi hatırlıyorum, kaşlarını çatarak ‘Beli, beli!’ (Evet! Evet!) diye cevap verdi.¹

RİSALE-İ NUR İHTİYARLA DEĞİL, İLHAMLA YAZILIYORDU

“Üstad’ın yanına her sabah saat 7.30’da gidiyordum. Nasıl olduysa bir gün bir saat geciktim! Baktım, Üstad’ın yanında Kadı Zeynel adında âlim bir zat var. Üstad’a kader meselesini sormuş.

“Üstad beni görünce: ‘Kardaşım! Kader ve cüz’î ihtiyara dair izahatta bulundum. Evvel gelseydin Yirmi Altıncı Söz/Kader Risalesi’ne güzel bir zeyl olurdu’ dedi. Sonra Kadı Zeynel’e sordu: ‘Kardeşim, şüpheli kaldı mı?’ O da: ‘Elhamdülillah kalmadı’ diyerek cevap verdi. Anladım ki, risaleler ilham-ı İlâhîdir, vaktinde kaydedilmeli...” Refet ağabeyin yaşadığı bu hadise, Kastamonu Lâhikası’nda teyit ediliyor: “Maatteessüf ben burada bütün bütün yalnız kaldığım için, çok ehemmiyetli hakikatler yazılmadan, kaydedilmeden geldiler ve gittiler...” (Kastamonu Lâhikası, 9)

ÜSTAD ÇOK CAZİP BİR İNSANDI

“Onun huzuruna girenler yanından çıkmak istemezlerdi. Yanında hali değişirdi insanın... Bir gün Isparta’nın zenginlerinden Hacı Patlat adında bir zat, Üstad’ı ziyarete gelmişti. Ben adama girerken, Üstad’ın sözleri bitince hemen kalkmasını tembih ettim. O da, ‘Tamam, elini öpsem yeter’ dedi ve içeri aldım. Üstad arada duruyor, fakat adam bir türlü kalkmak bilmiyordu. Ara sıra susup bekliyor, adam yine kalkmıyor. Sonunda Üstad, ‘Sen safa geldin kardaşım’ dedi, adam kalktı. Giderken adam: ‘Hiç evliyanın sohbetine doyum olur mu, birader siz cennet yaşıyorsunuz, o feyizden ayrılamadım!’ dedi. O da cazibin cezbisine kapılmıştı.²

HOCALARLA MÜNAKAŞA ETMEYİNİZ

“Üstad’ımız her zaman, ‘Hocalarla münakaşa etmeyin’ diye tembih ederdi.³

Fakat her nasılsa ben bir gün bir hocayla şöyle bir münakaşa etmişim: O, ‘Cenab-ı Hak hiçbir kâfiri ebedî cehennemde tutmaz, onun şefkati buna müsaade etmez’ diye iddia ediyordu. Ben de, ‘sarih ayet olduğunu, kâfirlerin ebedî cehennemde kalacaklarını’ iddia ediyordum. Neticede Üstad’a sormaya karar verdik ve gidip meseleyi anlattık. O zaman Üstad: ‘Bu kardeşimiz de onların ebedî cehennemde kalacaklarını biliyor ya, fakat şefkatinden öyle diyor’ dedi ve meseleyi kapattı. Ben hayret ettim, zira hocanın damarına hiç dokunmadan vaziyeti idare etti Üstad...

MAHLÛKATA KARŞI ÇOK ŞEFKATLİYDİ

“Bir kış günü Hüsrev’le bir odada risale yazıyorduk. Bir ara sinekler bizi çok rahatsız etmeye başladılar. Pencereyi açıp onları dışarıya kovaladık. Biraz sonra Üstad’ımız geldi ve dışarıda pencere camının kenarında

¹ "Farzlarını yapan, kebareleri işlemeyen, kurtulur. Böyle kebar-i azime içinde amel-i salihin ihlâsla muvaffakiyeti pek azdır. Hem az bir amel-i salih, bu ağır şerait içinde çok hükmündedir." (Kastamonu Lâhikası, 148)

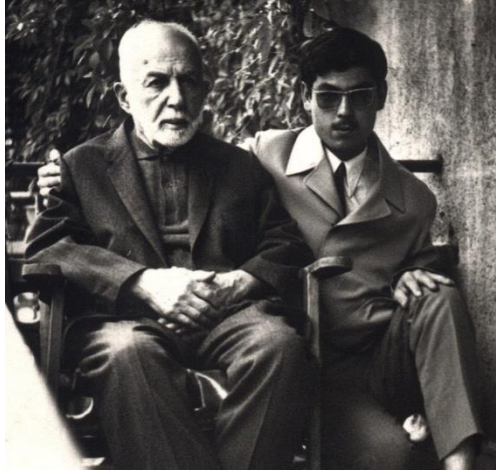
² "Beni konuşurmak istemiyorlar. Hem güya benimle kim görüşse birden Nur’un fedakâr bir talebesi olur. Onun için beni görüştürüyorlar. Hatta Diyanet Reisi dahi demiş: ‘Kim onunla görüşse, ona kapılır; cazibesi kuvvetlidir.’" (Şualar, 492)

³ "Kardeşlerim! Çok dikkat ve ihtiyat ediniz. Sakın sakın hocalarla münakaşa etmeyiniz. Mümkün olduğu kadar musalâhakârane davranınız, enaniyetlerine dokunmayınız, bid’at taraftarı da olsa ilişmeyiniz. Karşımızda dehşetli zındıka varken, mübtedilerle uğraşıp onları dinsizlerin tarafına sevk etmemek gerekir. Eğer size ilişmek için gönderilmiş hocalara rastgelseniz, mümkün olduğu kadar münazaa kapısını açmayınız. İlim kisvesiyle itirazları, münafıkların ellerinde bir senet olur. İstanbul’da ihtiyar hocanın hücumu, ne kadar zarar verdiğini bilirsiniz. Elden geldiği kadar Risale-i Nur lehine çevirmeye çalışınız." (Emirdağ Lâhikası, 133)

üşüyerek bekleyen sineklere bakarak, ‘Bu zavallıları niye dışarı çıkardınız?’ dedi ve camı açarak onları içeri aldı. Biz de bir fincana biraz pekmez koyup, onunla onları oyaladık.⁴

“Üstad Hazretleri elinde kitap okurken sayfaya bazen sinek konar. Üstad da okumayı bırakır onu mütalâa ederdi. Sineklerin el ve ayaklarını birbirine sürtmesine dikkatle bakar, ‘Bize abdest ve nezafeti ihtar ediyorlar’ derdi.”⁵

Refet Ağabey de bazen bizleri çağırır, sineklerin bu halini hayret ve tefekkürle gösterir, Üstad”an aldığı tefekkür dersini talimini bizlere aşılar, anlatırdı.

Refet Barutçu, Ömer Özcan

İMAM-I RABBÂNİ, GAVS-I AZAM DERS ARKADAŞLARIMDIR

“Yine bir gün Üstad’a şöyle bir sorudum: ‘Üstad’ım bir yerde diyorsunuz ki; Kur’an-ı Hakîm tek üstadımdır. Başka yerlerde de İmam-ı Rabbânî’yi, Gavs-ı Azam’ı üstadım diyorsunuz. Bu nasıl oluyor? Cevap olarak: ‘Onlar Eski Said’i Yeni Said’e inkılâp ettirmişlerdir, şimdi Kur’an-ı Hakîm önünde ders arkadaşlarıdır’⁶ demişlerdi.”

RİSALE-İ NUR’U ANLADIĞINIZ KADAR YETER

Bir gün Refet ağabeye risale okurken aklıma geldi, sordum: “Ağabey, bazı yeni kardeşler Risale-i Nur’u anlayamadıklarını söylüyorlar, ne dersiniz?” Refet Ağabey şöyle cevap verdi: “Aynı soruyu ben de Üstad’a sormuştum. Üstad, ‘Kardeşim! Risale-i Nur yalnız akla hitap etmez; kalp, ruh ve diğer hassalara da hitap eder, anladığımız kadar yeter’⁷ demişti.”

⁴ “Güz mevsiminde, sineklerin terhisat zamanına yakın bir vakitte hodgâm insanlar, cüz’î tacizleri için sinekleri itlâf etmek üzere hapisanedeki odamızda bir ilâç istimal ettiler. Benim fazla rikkatime dokunmuştu. Odamda çamaşır ipi vardı. Bilâhare, o insanların inadına, sinekler daha ziyade çoğaldılar. Akşam vaktinde, o küçücük kuşlar, o ip üstünde gayet muntazam diziliyorlardı. Çamaşırıkları sermek için Rüştu’ye dedim: ‘Bu küçücük kuşlara ilişme, başka yere ser.’ O da kemal-i ciddiyetle dedi ki: ‘Bu ip bize lazımdır; sinekler başka yerde kendilerine yer bulsun.’ ...Hz. Musa (a.s.) onların tacizlerine karşı müstekiyâne, “Ya Rab! Bu muacciz mahlûkları ne için bu kadar çoğaltmışsın?” deyince, ilhamen cevap gelmiş ki: ‘Sen bir defa sineklere itiraz ettin. Bu sinekler çok defa soruyorlar ki: Ya Rab! Bu koca kafalı beşer seni yalnız bir lisanla zikrediyor, bazı da gaflet ediyor. Eğer yalnız kafasından bizleri halk etseydin, binler lisanla Sana zikredecek bizim gibi mahlûklar olurlardı...’” (Lâtif Nükteler, 5)

⁵ “Ey hodgâm insan! Sineklerin binler hikmet-i hayatiyesinden başka, sana ait bu küçücük faydasına bak, sinek düşmanlığını bırak: Çünkü gurbette, kimsesiz, yalnızlıkta sana ünsiyet verdiği gibi, gaflete dalıp fikrini dağıtmaktan seni ikaz eder. Ve lâtif vaziyeti ve abdest alması gibi yüzünü gözünü temizlemesiyle, sana abdest ve namaz, hareket ve nezafet gibi vazife-i insaniyeti ihtar eder ve ders veren sineği görüyorsun.” (Lâtif Nükteler, 9)

⁶ “...Ne kadar düşündüm: ‘Bunun arkasından mı, yoksa ötekinin mi, yoksa daha ötekinin mi arkasından gideyim?’ Tahayyürde kaldım... Her birinde ayrı ayrı cazibedar hasiyetler var. Biriyle iktifa edemiyordum. O tahayyürde iken, Cenab-ı Hakk’ın rahmetiyle kalbime geldi ki: ‘Bu muhtelif turukların başı ve bu cetvellerin menbai ve şu seyyarelerin güneşi, Kur’an-ı Hakîm’dir. Hakikî tevhid-i kible bunda olur. Öyleyse, en a’lâ mürşit de ve en mukaddes üstad da odur. Ona yapıştım...’” (Mektubat, 356)

⁷ “Risale-i Nur, imanî meseleleri lüzumu derecesinde izah etmiş. Risale-i Nur’un hocası, Risale-i Nur’dur. Risale-i Nur, başkalarından ders almaya ihtiyaç bırakmıyor. Herkes istidadı nispetinde kendi kendine istifade eder. Aklınız her bir meseleyi tam anlamasa da, ruh, kalb ve vicdanınız hissesini alır. Ne kadar istifade etseniz, büyük bir kazançtır.” (Sözler, 772)

HEDİYE GETİRENLERE ‘REFET’E SORUN’ DERDİ

“İşparta’da iken Rüştü (Çakın) kardeş, Üstad’a o bölgede ‘Curuh’ denilen üç tane pişmiş küçük balık getirdi. Üstad kıramadı, bir parça aldı. Aldı, ama anında bir sancı... ‘Hemen Rüştü’yü çağırın!’ dedi. Neyse Rüştü kardeş geldi, Üstad: ‘Git Hüsrev’deki paramdan balığın parasını al’ diye emretti. Rüştü Efendi balığın fiyatını alır almaz anında ağrının durduğunu gözlerimizle gördük! Ben bu hadiseyi gördüğüm için, bir hediye geldiği zaman Üstad ‘Refet’e sorun’ derdi.⁸ Kat’iyen hediye almaz, alırsa parasını iki misli verirdi.⁹

O KADAR ÇOK KERAMETİNE ŞAHİT OLDUK KI...

“Bir gün evde refikamla münakaşa etmiş, sonra da Üstad’ın yanına gitmişim. Tabi ben bu hususta Üstad’a hiçbir şey bahsetmedim. Neyse biraz sonra oğlum Bedrettin geldi, Üstad’ın elini öptü. Üstad ona: ‘Kardeşim, git hemşireme selâm söyle, üzülmesin, baban haksızdır’ dedi ve onu gönderdi. Ben hayretimden âdeta donup kalmışım... Nerden bildi, nasıl bildi? Şaşırım kaldım... Anladım ki bu bir keramettir. Zaten Üstad’ın o kadar çok kerametine şahit oldum ki anlatmakla bitmez... Fakat o bunun gibi şeylere hiç, ama hiç önem vermez, normal hayatım sürdürürdü.

TEKBİR ALIRKEN ÂDETA YER GÖK İNLERDİ

“Üstad Hazretlerinin arkasında namaz kılmanın hazzı bambaşka idi. Tekbir almadan evvel, ‘İlâhi ya Rabbi, İlâhi ya Rabbi, İlâhi ya Rabbi!’, sonra birden ‘Allahu Ekber!’ diye tekbir alır, ellerini sımsıkı bağlar, birden sabitleşirdi. Tekbir alırken âdeta yer gök inlerdi. Aman ya Rabbi! O ne huşû, o ne munis seda tarif edilmez... (Refet Ağabey, Üstad’ı taklit ederek gösteriyordu.)

“Ah! Onsuz bu dünya tatsız, onsuz bu dünya çekilmiyor...”

KİTABI İTİNAYLA AÇARDI

Refet Ağabey Üstad’ın kitap açışını taklit ederek bize gösterir ve kitabın yaprağını hırpalayarak açtığımızda ihtar ederdi.

Refet Ağabey Hz. Üstad’ın sayfa çevirişini bize şöyle gösterdi: Kitabın yaprağını açarken sağ elinin başparmağını açacağı yaprağın üst kısmına bastırıyor, işaret parmağıyla sayfayı az kaldırıyor ve diğer parmaklarıyla yaprağı açıyor...

HAKİM İSMİ GALİPTİ

Refet Barutçu: “Üstad ‘Kur’an-ı Kerim’ yerine, daha çok ‘Kur’an-ı Hakîm’ derdi.”¹⁰ Refet Ağabey risale okunurken çok dikkatle dinler, ülfeti kırmak için, risalelerdeki kelimeler ve cümlelerin mana ve ahengine bizzim dikkatimizi çekerdi.

UHUVVET VE TESANÜTE ÇOK EHEMMİYET VERİYORDU

“Eskişehir Hapishanesi’nde sıkıntılar yaşanmıştı. Bir keresinde bizim koğuştaki Saatçi Lütfi ile Halil İbrahim münakaşa ettiler. Üstad bu hadiseyi kendi koğuşunda ruhen hissediyor... Hemen bizim koğuşa geldi, sordu. Biri: ‘Efendim bu bana ... (üç harfli bir hayvan ismi) dedi!’ Üstad: ‘Ben o sözleri kendime alıyorum’ dedi ve derhal onları barıştırdı.¹¹ Şu koskoca Bediüzzaman’a, şu alçakgönüllülüğe bakın...”

⁸ “Hem daimî hizmetinde olan bir arkadaşı Rüştü Efendi, üç okkası beş kuruşa satılan ufak balıklardan güzelce kızartılmış üç tane getirmişti. Bunları Üstad’ımıza yedirmek için ısrar etti. Hem Rüştü Efendi’nin hatırını kırmamak, hem de balıkları sevdiği için yedi. O balık yüzünden beş saat mütemadiyen sancı çekti... Bu sancı başladıktan üç saat sonra Rüştü Efendi’ye dedi ki: ‘Hüsrev’deki paramdan balığın fiyatını al.’ ‘Sancı devam ediyor’ dediği halde balıkların fiyatını almadığı için, iki saat daha devam ediyor. En nihayet dedi ki: ‘Aman parayı al, beni bu sancının verdiği azaptan kurtar!’ Rüştü Efendi balığın fiyatını aldığı dakika, sancı birdenbire kesildi. Biz Üstad’ımızın halinden, vaziyetinden, bu acip hali aynen gördük. İşte Üstad’ımız hakkında, ne ile yaşıyor, diyenler, hatalarını tashih etsinler. Bekir, Refet, Hüsrev, Rüştü” (Barla Lâhikası, 302).

⁹ Bir gün Refet ağabeyin canı yumuşak yağ armudu çekti. Almam için bir miktar para -miktarını unuttum- verdi, manava gittim. Fakat verdiği para yetmedi, cebimden küçük bir ilâve yaptım. Refet Ağabey, “Para yetti mi?” diye sorunca mecburen söyledim. Dakikalarca ısrar etti, koyduğum o küçük parayı zorla verdi. Hatta: “Hem ağabey diyorsun, hem de sözümü dinlemiyorsun” diye lâfife de yapmıştı. Gördük ki o, Üstad’ının sıbgasıyla sıbgalanmıştı.

¹⁰ “Şu hiç ender hiç olan kardeşinize, yalnız hizmet-i Kur’an’a istihdamı hengâmında ve o hazine-i bînihayenin dellâli olduğu bir vakitte, ism-i Rahîm ve ism-i Hakîm mazhariyetine medar bir vaziyet verilmiş. Bütün Sözler, o mazhariyetin cilveleridir.” (Mektubat, 19)

¹¹ “Kardeşlerimden rica ederim ki, sıkıntı ve ruh darlığından veya titizlikten veya nefis ve şeytanın desiselerine kapılmaktan veya şuursuzluktan arkadaşlardan südür eden fena ve çirkin sözleriyle birbirine küsmesinler ve ‘Haysiyetime dokundul!’ demesinler... Ben o fena sözleri kendime alıyorum. Damarınıza dokunmasın. Bin haysiyetim olsa, kardeşlerimin mabeynlerindeki muhabbete ve samimiyete feda ederim.” (Uhuvvet Risalesi)

YAZIDA TEMBEL, SORUDA KUVVETLİ REFET

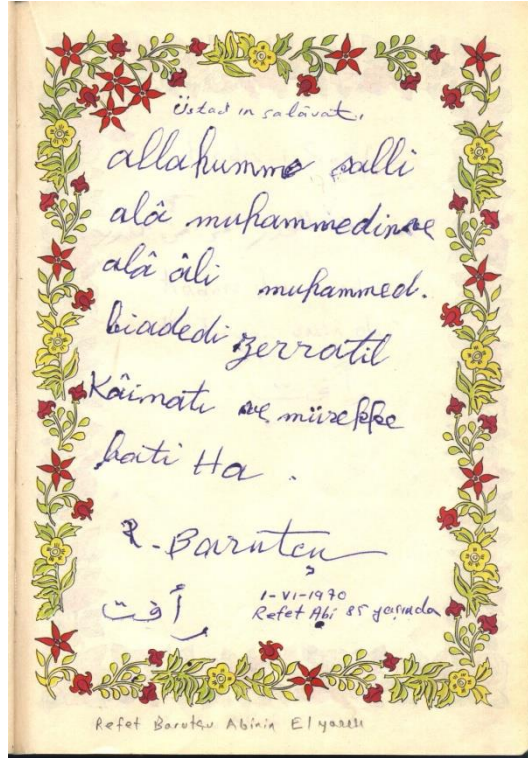
Bir gün Refet ağabeye gülerek sordum:

“Ağabey, Üstad sizin için ‘yazıda tembel, soruda kuvvetli Refet’ demiş...¹²” Refet Ağabey uzun uzun güldü, “Ee, sormadan olmuyor ki! Ah Üstad sağ olsaydı ben daha neler soracaktım!”¹³ diye cevap verdi.

ÜSTAD’IN BANA YAZDIĞI MEKTUPLAR

“Üstad’ın bana yazdığı mektupları Av. Bekir Berk Bey aldı. Âdeti her biri okundukça kaparak alıyordu.” Bu mektuplar Üstad’ımızın Emirdağ Lâhikası’nda emrettiği gibi, Barla Lahikası’nın sonuna ilâve edilmiştir.

Şöyle diyor Hz. Üstad: “Refet kardeş! Sen de çok safalar geldin ve Risale-i Nur yazısıyla meşguliyetin beni cidden sevindirdi. Hulusi ve Sabri gibi senin de suallerinin Risale-i Nur’da ehemmiyetli neticeleri ve tatlı meyveleri var. Senin yanında bulunan ve risalelerde kaydedilmeyen ilmî parçaları münasip yerlerde veya lâhikada yazarsınız.” (Emirdağ Lâhikası, 133)

Bediüzzaman hazretlerinin salavatını Refet Barutçu Ağabey defterime el yazısı ile yazmıştı. Salâvat 24. Söz’de geçiyor.

ÜSTAD HAZRETLERİNİN SALÂVATI

Refet Barutçu Ağabey, Üstad’ımızın salâvatını defterime kendi eliyle yazdı ve ezberlememizi tavsiye etti.

Bu salâvat ve izahı, 24. Söz’de şu şekilde geçmektedir: “Hem ‘Allahümme salli alâ Muhammedin bi adedi zerrâti’l-kâinatı ve mürekkebâti hâ (Allah’ım! Kâinatın zerrelere ve o zerrelere mürekkebâti adedince Muhammed’e rahmet et)’ der. Her şey namına bir salâvat getirir. Çünkü her şey, Nur-u Ahmedî ile (a.s.m.) alâkadardır. İşte tesbihatta, salâvatlarda hadsiz adetlerin hikmetini anla.” (Sözler, 362)

¹² “Aziz, sıddık kardeşim ve hizmet-i Kur’aniyede hakikatli bir arkadaşımla Refet Bey! Bu defa istinsah ettiğiniz risaleler çok güzel olmuştur. Senin gayret ve samimiyet ve ciddiyetini bana gösterdiler ve Refet tembel değildir, ispat ettiler.” (Barla Lâhikası, 332)

¹³ “Aziz, sıddık, müdakkik, meraklı kardeşim Refet Bey! Sizin gibi hoş-sohbet bir kardeşimi, haksız olarak sual sormamaya ve sükûta davet ediyorum... Çünkü bugün dört saat mütemadiyen kâtibî bekledim ki bir mektup yazacağım, olmadı. Tâ ben yirmi dakikadaki mesafeye gittim. Başsuyu başında bularak uykusuz yorgun buldum... Kardeşiniz Said Nursî” (Barla Lâhikası, 350)

Refet Barutçu ağabeyin mezarı Ankara Karşıyaka kabristanındadır.

Ada, parsel no: L13, P11